

A Pécsi Ítéltábla a Feketéné dr. Szemző Margit Klára ügyvéd (fél címe) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a Czirják Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Czirják László ügyvéd, fél címe) által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértésével kapcsolatos igények érvényesítése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2018. április 5. napján kelt 1.P.21.530/2017/16. számú ítélete ellen a felperes által 17. sorszám alatt benyújtott fellebbezés, valamint az alperes által a Szegedi Ítéltábla előtt Pf.I.20.432/2018/6. sorszámon előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán - a Kúria Pkk.II.24.854/2018/4. számú kijelölő végzése alapján eljárva - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgyát érintő fellebbezett részében helybenhagyja.

A perköltség viselésére vonatkozó fellebbezett részében megváltoztatja, és a felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 95.000 (kilencvenötezer) forintra felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 40.000 (negyvenezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget, valamint az államnak - az állami adóhatóság külön felhívására - 48.000 (negyvennyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek házastársak voltak, házasságukat a Szegedi Járásbíróság a 2016. június 2. napján kelt és ugyanakkor jogerőre emelkedett 9.P.20.493/2016/9. szám alatti ítéletével felbontotta. A házasfelek bíróság által jóváhagyott egyezsége értelmében a felek házasságából született **B** és **Z** utónevű gyermekek tekintetében a kizárólagos szülői felügyeleti jogot az alperes gyakorolja, míg az egyezés részletesen szabályozza a felperes és a gyermekek közötti kapcsolattartást.

Eszerint a felperes jogosult a gyermekekkel minden naptári év páratlan hetében szerdai napon délután 16.00 órától este 19.30 óráig kapcsolatot tartani azzal, hogy a gyermekek átadásának a helye a gyermekek oktatási intézménye, míg a visszaadás helye az alperes mindenkor lakása. A felperes jogosult továbbá minden naptári év páratlan hetében pénteken délután 16.00 órától a következő hét hétfő reggel 8.00 óráig kapcsolatot tartani, a kapcsolattartás idejére a gyermekeket magával elvinni azzal, hogy a gyermekek átadásának és visszaadásának helye a gyermekek oktatási intézménye. Ezen túlmenően a felperes jogosult a gyermekekkel minden naptári év páros hetében keddi és csütörtöki napokon délután 16.00 órától este 19.30 óráig kapcsolatot tartani, a kapcsolattartás idejére a

gyermeket magával elviheti azzal, hogy a gyermekek átadásának helye a gyermekek oktatási intézménye, míg a visszaadás helye az alperes mindenkori lakása.

Az egyezség szerint az időszakos kapcsolattartás időtartamában és esetleges megosztásában a felek minden év május 31. napjáig kötelesek előzetesen megegyezni, megállapodásuk hiányában a felperes jogosult a gyermekekkel minden kettős ünnep első napján délelőtt 9.00 órától 19.30 óráig kapcsolatot tartani. Minden iskolai (tavaszi, téli, őszi, nyári) szünet fele részét töltheti a felperes a gyermekekkel, a tavaszi, téli, őszi szünetnek az első fele részét a kezdő nap reggel 9.00 órájától a zárónap 19.30 óráig. A nyári szünetben - eltérő megállapodás hiányában - a tanév befejezését követően június első fele részét a gyermekek a felperessel jogosultak tölteni, ezen túlmenően július 1-től 15-ig, valamint augusztus 1-től 15-ig szintén a kezdő nap reggel 9.00 órájától a zárónap 19.30 óráig. Emellett páros évben december 25-én délután 16.00 órától 26-án 19.30 óráig, míg páratlan évben december 24-én reggel 9.00 órától 25-én 16.00 óráig tarthat kapcsolatot a felperes a gyermekekkel, azzal, hogy az időszakos kapcsolattartás esetén a gyermekek átadásának és visszaadásának helye az alperes mindenkori lakása.

A felperes 2017. február 1. napján, valamint a 2017. február 3-a és február 6-a között kapcsolattartási jogát gyakorolni nem tudta, mert az alperes 2017. január 29-től 2017. február 4. napjáig a gyermekekkel együtt síúton vett részt. Erről 2016. december 24. napján e-mailben tájékoztatta a felperest, egyúttal az elmaradt kapcsolattartás pótlására időpontot ajánlott fel részére, előzetesen kikérve a Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatala véleményét. E kapcsolattartás idejére a felperes az édesapjától kapott ajándékutalvány felhasználásával korábban szobákat foglalt a **S Hotel**be. Az egyik 54.900 forint/két éj/két fő árú szoba díjmentesen lemondható volt, a felperes azonban a lemondás jogával nem élt, hanem élettársával és élettársa gyermekével közösen igénybe vette azt.

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatala a felperes 2017. februári elmaradt kapcsolattartások pótlása tárgyában előterjesztett kérelmét .../2017. számú határozatával jogerősen elutasította, mert az alperes részéről önhiba nem merült fel. A kapcsolattartás pótlása később megvalósult.

2017. július 1. és 2. napján a felperes szintén kapcsolattartásra lett volna jogosult, azonban abban az időszakban a **B** utónevű gyermeknek kajak-kenu versenye volt **Sn**. Erről az alperes hat héttel korábban tájékoztatta a felperest, szintén kikérve a gyámhivatal véleményét. Korábban néhány esetben előfordult, hogy a felperes a kapcsolattartására eső időben a **B** utónevű gyermeket edzésre nem vitte el, és egy alkalommal nem biztosította a versenyen való részvételét.

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatala .../2017. számú végzésével megállapította, hogy az alperes a 2017. július 1. és július 2. napjára eső kapcsolattartással összefüggésben nem tartotta be a bírósági végzéssel jóváhagyott egyezségben foglaltakat, ezért elrendelte annak végrehajtását, és az alperest 5.000 forint összegű eljárási bírsággal sújtotta. A kapcsolattartás pótlása később megtörtént.

A felperesnek a gyermekeivel való kapcsolatát az elmaradt kapcsolattartások nem befolyásolták hátrányosan.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való - bármilyen módon, illetve eszközzel történő - kapcsolattartás jogát azzal, hogy a Szegedi Járásbíróság 9.P.20.493/2016/9. számú végzésével jóváhagyott egyezségben foglaltakat nem tartotta be, amikor 2017. február 1. napján 16.00 órától 19.30 óráig, majd 2017. február 3. napján 16.00 órától február 6. napján 8.00 óráig, valamint 2017. július 1. napján 9.00 órától 2017. július 3. napján reggel 7 óra 30 percig a kapcsolattartást nem biztosította számára. Kérte az alperest eltiltani a további jogsértésektől, emellett kártérítés címén 50.000 forint, míg sérelemdíj jogcímén 100.000 forint, valamint a perköltség megfizetésére kötelezni.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hangsúlyozta, hogy a kapcsolattartáshoz fűződő jog nem tekinthető személyiségi jognak, továbbá vitatta a jogsértés elkövetésének tényét is.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a felperest 35.000 forint perköltség, valamint 36.000 forint feljegyzett kereseti eljárási illeték megfizetésére kötelezte. Határozatának indokolásában előre bocsátotta, hogy a bírói gyakorlat a kapcsolattartáshoz való jog a nevesített személyiségi jogként való elismerésére kérdésében nem egységes. A Fővárosi Ítélőtábla álláspontjával szemben a Kúria Pfv.20.445/2015/4. döntését tekintette irányadónak, amely szerint a kapcsolattartás szabályozására a családjogi intézmények hivatottak, annak végrehajtásáról a gyámhatóság köteles gondoskodni, a családjogi jogsértések megállapítására és az ezzel kapcsolatos jogkövetkezmények elrendelésére ezért a személyiségi jogi per bírósága nem jogosult.

Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a Fővárosi Ítélőtábla által kidolgozott szempontok szerint sem valósított meg személyiségi jogsértést az alperes, mert nem tanúsított olyan önkényes és visszaélésszerű magatartást, amely a felperes személyiségének lényegét, annak szabad érvényesítését akadályozta volna. Több mint egy éves időtartam alatt mindössze két alkalommal fordult elő a kapcsolattartás akadályozása, arról megelőzően időben értesítette a felperest, a gyámhivatal véleményét előzetesen kikérte, a kapcsolattartások pótlása is megtörtént; azaz az alperes mindkét esetben úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Emellett az alperes magatartása nem befolyásolta hátrányosan a felperesnek a gyermekeivel való viszonyát; továbbá a felperest ténylegesen vagyoni kár nem érte, hiszen a lefoglalt szobát használták, illetőleg kárenyhítési kötelezettségét elmulasztotta, amikor nem mondta le a szobafoglalást.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását és a kapcsolattartáshoz fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítását, az alperesnek a további jogsértéstől való eltiltását, 100.000 forint sérelemdíjban és az elsőfokú eljárás költségeiben való marasztalását kérte. Előadta, hogy a Ptk. 2016. július 1-jét követő módosítása után a Kúria Pfv.20.445/2015/4. számú döntése már nem vehető figyelembe, mert az a megváltozott jogszabályi környezettel ellentétes. Hivatkozott a BDT2018.3821. és BDT2018.3822. számon közzétett döntésekre, amelyek már a jogszabály módosítását megelőzően is a kapcsolattartás szabadságához fűződő jogot személyiségi jognak, a kapcsolattartás akadályozását a személyiségi jog megsértésének minősítették. Állította, hogy a perbeli időpontokban az alperes önkényesen tért el az egyezségtől, saját elhatározásából szervezett programokat a kapcsolattartás időszakára. A gyámhivatal előzetes hozzájárulása a kapcsolattartás egyezségben rögzített időpontjától való eltéréshez nem bizonyított, de egyébként sem lenne jelentősége, mert az

alperesnek vele kellett volna egyeztetnie a kapcsolattartás kérdésében. Az alperes azonban megkérdezése nélkül döntött a kapcsolattartásának idejére eső, a gyermekekkel közös programjairól, ezáltal a bírói egyezségben foglaltakat megszegve a kapcsolattartást megghiúsította. Az elsőfokú bíróságnak az alperesi eljárás jogszerűségével kapcsolatos megállapításával szemben hivatkozott a jogerős közigazgatási határozatra, amely szerint a 2017. júliusi kapcsolattartás elmaradása az alperesnek felróható. Sérelmezte azt is, hogy a Z utónevű gyermek nem sportol versenyszerűen, ennek ellenére a vele való kapcsolattartást is megghiúsította az alperes.

Az alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegének 95.000 forintra történő felemelését kérte az elsőfokú eljárásban csatolt megbízási szerződés alapján.

A peres felek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel, illetve csatlakozó fellebbezéssel érintett rendelkezéseinek helybenhagyására irányult. Az alperes kiemelte, hogy a felperes által hivatkozott jogesetekben a különélő szülő a gyermeket hónapokon keresztül nem láthatta, így folyamatos jogsértő állapot állt fenn. A felperest ugyanakkor tényleges jogsérelem nem érte, a két elmaradt kapcsolattartás közötti időtartamban maradéktalanul biztosította számára a kapcsolattartást, és az elmaradt kapcsolattartások is pótlásra kerültek. Hivatkozott a New York-i Egyezmény 3. cikk 1. pontjára, amely szerint a gyermeknek is joga van ahhoz, hogy az ő kapcsolattartáshoz fűződő jogát tiszteletben tartsák.

A fellebbezés nem alapos, a csatlakozó fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének alapjául szolgáló tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetések nagyobb részével, illetve a keresetet elutasító érdemi döntésével is egyetértett a másodfokú bíróság.

A perbeli jogvita elbírálása során irányadó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42.§ (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való - bármilyen módon, illetve eszközzel történő - kapcsolattartás és a jó hírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. A kapcsolattartáshoz fűződő jog a Ptk. 2016. július 1-jei módosításával került be a nevesített személyiségi jogok közé.

A Ptk. 4:178.§ (1) bekezdése a gyermek jogaként szabályozza a különélő szülőjével való személyes és közvetlen kapcsolattartást, míg a 4:178.§ (2) bekezdése a gyermekétől különélő szülőt nem csak feljogosítja, hanem egyben kötelezi is - a bíróság, illetve a gyámhatóság eltérő rendelkezése hiányában - a gyermekkel való kapcsolattartásra.

A Ptk. 4:180.§ (1) bekezdése szerint a kapcsolattartási jog magában foglalja a gyermekkel való személyes találkozást, a gyermeknek a lakóhelyéről vagy a tartózkodási helyéről rendszeresen, meghatározott időtartamra történő elvitelét, a gyermekkel időszakonként, elsősorban az oktatási szünetek és a többnapos ünnepek időszakában való huzamos együttlétet, és kiterjed a kapcsolat személyes találkozás nélküli fenntartására.

A törvény idézett rendelkezése a kapcsolattartási jog tartalma címet viseli, ténylegesen azonban a kapcsolattartás kereteit, módját határozza meg. A kapcsolattartási jog valódi tartalma és célja - figyelemmel a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet 27.§ (1) bekezdésében foglaltakra is - abban ragadható meg, hogy a törvényben szabályozott módokon a különélő szülő a gyermek mindennapi életének részese maradjon, vele szeretetteljes, bensőséges kapcsolatot tudjon ápolni, törekvéseit, céljait megismerhesse, a maga eszközeivel azok előmozdításában közreműködjön, a problémák, nehézségek megoldásában segítséget nyújtson, személyiségének fejlődésére ráhatása, alakító hatása legyen.

A különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás jogát a bírói gyakorlat már a Ptk. 2:42.§ (1) bekezdésének 2016. július 1. napjától hatályos módosítása előtt is a személyiség megnyilvánulásaként védendő értéknek és a személyiségi jogok körébe beilleszthetőnek tartotta; ezt a Ptk. hivatkozott módosítása csupán elismerte, törvényi szintre emelte. A törvénymódosítástól függetlenül azonban - ahogy azt a Kúria BH2018.222. számú eseti döntése a megváltozott jogi környezetre utalva rögzíti - a kapcsolattartás kérdése alapvetően családjogi kérdés maradt, a kapcsolattartás nem megfelelő végrehajtása esetén a szankciók alkalmazása a gyámhatóságra tartozik. Változatlan a Kúria álláspontja abban a kérdésben is, hogy a családjogi viták rendezésének nem megfelelő eszköze a személyiségi jogok érvényesítése.

A fentiekre is tekintettel a másodfokú bíróság álláspontja szerint akkor állapítható meg a személyiségi jogsértés, ha a gyermeket gondozó szülő rendszeresen, visszaélészerűen nem biztosítja a különélő szülő jogát a gyermekével való kapcsolattartásra, és ennek eredményeként a kapcsolattartási jog lényeges célja alapjaiban sérül. A kapcsolattartás akadályozása visszaélészerű, ha a gyermekkel együtt élő szülő alapos ok és indok nélkül, a különélő szülő és a gyermek érdekeit figyelmen kívül hagyva, kizárólag saját akaratát érvényre juttatva teremt olyan helyzetet, hogy a gyermek a különélő szülővel nem tud kapcsolatot tartani, ezáltal a különélő szülőt, de magát a gyermeket is megfosztja a kapcsolattartási jog lényegi tartalmi elemét jelentő, a gyermek mindenekfelett álló érdekét szolgáló, a szülő és gyermek közötti köteléket erősítő tartalmas együttléttől, amelynek biztosítása a különélő szülőnek joga és kötelezettsége, míg a gyermeknek elidegeníthetetlen joga.

A perbeli esetben az tényként állapítható meg, hogy a gyermekek és a felperes közötti kapcsolattartás a Szegedi Járásbíróság 9.P.20.493/2016/9. számú végzésével jóváhagyott módon kettő esetben: 2017. február 1. napján 16.00-19.30 óra között és ezzel összefüggően 2017. február 3. napján 16.00 órától 2017. február 6. napján 8.00 óráig, valamint 2017. július 1. napján 9.00 órától 2017. július 3. napján 7.30 óráig nem történt meg.

Nem lehetett ugyanakkor figyelmen kívül hagyni, hogy a felek bíróság által jóváhagyott egyezsége - mindenképpen pozitív és előremutató módon - a szokásosnál nagyobb rendszerességgel biztosítja a felperes számára a gyermekekkel való kapcsolattartást, a kéthetente hétvégéken kívül hétköznapiakon is. A gyermekek iskolai elfoglaltsága, az iskolán kívüli sport-, illetve szabadidős tevékenységek, továbbá a szülők által szervezett gyakori programok mellett az egyezségben foglaltak teljesítése, a zavartalan kapcsolattartás biztosítása az átlagosnál is nagyobb kompromisszumkészséget és -

képességet, valamint rugalmasságot követelne a felektől, amely azonban a peradatok szerint nem valósult meg.

Ezt a helyzetet is szem előtt tartva a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a kapcsolattartás két alkalommal történő meghiúsítása az alperes részéről nem volt visszaélésszerű. Az első alkalommal siutat szervezett a gyermekek számára, azt előzetesen közölte a felperessel, és olyan módon ajánlotta fel a pótlás lehetőségét, hogy a felperesnek is lehetősége legyen hasonló időtartamban utazás megszervezésére, emellett előzetesen igyekezett a gyámhatóságnál tudakozódni, hogy erre jogszerű lehetősége van-e (Szegedi Törvényszék 1.P.21.530/2017/3. szám alatti levelezés). A második esetben - arra figyelemmel, hogy a felperes a nagyobbik gyermek sport iránti érdeklődésének nem tulajdonít olyan jelentőséget, mint amelyet a gyermek elköteleződése szükségessé tenné - a nagyobb gyermek sportversenyen való részvételét biztosította, szintén előzetesen közölve azt a felperessel, ezúttal is felajánlva a kapcsolattartás pótlásának lehetséges módját. Az alperes egyébként elmondta azt is, hogy ez utóbbi esetben azért nem biztosította a kisebbik gyermek és a felperes kapcsolattartását, mert a kisebbik gyermek a nagyobb testvére nélkül nem akart elmenni az édesapjához, amely indok a gyermek életkorára figyelemmel a másodfokú bíróság álláspontja szerint is elfogadható.

A kapcsolattartás pótlása nem vitásan megtörtént, arra pedig nincs peradat, hogy hasonló eset máskor is előfordult volna, tehát rendszerességről nem lehet szó. Az alperes nem öncélúan, kizárólag saját egyéni érdekét szem előtt tartva, a felperes, valamint a gyermekek közötti kapcsolattartás ellehetetlenítésének, akadályozásának szándékával járt el; a felperes és a gyermekek közötti kapcsolat minőségére a két esetben hátrányos kihatása nem volt, ilyet a felperes nem is állított. Mindebből következően a felperes személyiségi jogainak sérelmét a másodfokú bíróság sem találta megállapíthatónak, jogalap hiányában pedig a Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés a) és b) pontja, valamint 2:52.§ (1) bekezdése szerinti szankciók alkalmazásának nem volt helye.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az egyezség szabta keretek és a szülők által szervezett programok összeegyeztethetőségének nehézségét jól példázza a gyámhatóság által 2017. december 4. napján felvett jegyzőkönyv, amely szerint akkor éppen a felperes nem tudta visszavinni a gyermekeket az egyezségben rögzített határidőben, mert nem tartózkodtak az ország területén (Szegedi törvényszék 1.P.21.530/2017/9. szám).

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú ítélet utolsó oldal második bekezdésének első mondata elírást tartalmaz, az ott írtak értelemszerűen az alperesre vonatkoznak.

Minderre figyelemmel a per főtárgya tekintetében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Alaposnak találta ugyanakkor a másodfokú bíróság az alperes csatlakozó fellebbezését. A per tárgyát, a tárgyalások számát és alperesi képviselő által kifejtett képviseleti tevékenységet figyelembe véve a megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj eltúlzottnak nem tekinthető, ezért az alperesnek járó elsőfokú perköltség összegét - utalva a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésére - az ott meghatározott összegre felelt, és ennyiben az

elsőfokú bíróság ítéletét kizárólag az elsőfokú perköltség összegére vonatkozó fellebbezett részében az 1952. évi Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, az alperes csatlakozó fellebbezése sikeres volt, ezért a felperes az 1952. évi Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú eljárásban felmerült, a megbízási szerződésben kikötött összegű munkadíját, illetőleg a csatlakozó fellebbezési illetéket magában foglaló másodfokú perköltséget megfizetni, továbbá az ügy tárgyi illetékfeljegyzési jogára figyelemmel le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket megfizetni az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a személyes költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján.

Pécs, 2019. január 31.

. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró